

Marta Karnat

ORCID: 0000-0002-9358-7335

Instytut Nauk Prawnych

Uniwersytet Rzeszowski

Wybrane aspekty pobytu cudzoziemców w Polsce

Selected aspects of the stay of foreigners in Poland

Abstract

The article presents the definition of a foreigner and describes the characteristic features of the phenomena related to foreigners who arrive in the territory of Poland. Categories of foreigners occurring in Poland have been discussed and the related legal regulations have been indicated. The article presents the conditions of crossing the border. The work describes the possibilities and conditions of staying in the Poland and forms of employment as well as rights of foreigners.

Keywords: foreigners, border, visa, refugees, asylum.

Streszczenie

W artykule przedstawiono definicję cudzoziemca oraz opisano charakterystykę zjawisk związanych z obcokrajowcami, którzy znajdują się na terytorium Polski. Omówiono występujące w kraju kategorie obcokrajowców oraz wskazano na regulacje prawne z nimi związane. Scharakteryzowano wymogi dotyczące przekroczenia granicy wraz z przesłankami, które uniemożliwiają wjazd do kraju. Praca przedstawia możliwości i warunki pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz formy zatrudnienia cudzoziemców. W artykule uwzględniono obowiązujące formy i sposoby ochrony cudzoziemców przybywających do Polski wraz z ich szczegółowym omówieniem. Uwzględniono opis przysługujących im praw a także wskazano, jakich potrzeb mogą dochodzić za pomocą państwa.

Słowa kluczowe: cudzoziemcy, granica, wiza, uchodźcy, azyl.

1. Wprowadzenie

W każdym kraju funkcjonuje wiele osób różnych narodowości i posiadających rozmaite obywatelstwa. Także w Polsce zamieszkują obywatele innych państw. Zgodnie z obowiązującym obecnie stanem prawnym cudzoziemcem nazy-

wamy każdego człowieka, który nie posiada obywatelstwa naszego kraju¹. Ustawa prezentuje w ten sposób definicję legalną negatywną. Cudzoziemcy pojawiają się na terenie Rzeczypospolitej Polskiej w wielu celach i przebywają w naszym kraju przez różny czas. Jedną z najczęstszych przyczyn przyjazdu do Polski stanowią korzystniejsze zarobki i podjęcie pracy, cele rekreacyjne oraz w ostatnim czasie – ucieczka przed niebezpieczeństwem wojny w przypadku przybyszów ze wschodu. Cudzoziemcy traktują Polskę także jako terytorium „przechodnie” i tymczasowe, służące do tego, by przedostać się do innych państw. W związku z tymi przesłankami wymienić można kilka kategorii cudzoziemców przebywających na terenie Polski.

Pierwszą z nich są cudzoziemcy ogólni – kwestie ich dotyczące wraz z uwzględnieniem sytuacji prawnej określa głównie obowiązująca ustawa o cudzoziemcach². Kolejną wyodrębnioną grupą są osoby pojawiające się w Polsce w ramach misji dyplomatycznych: kierownicy urzędów konsularnych państw obcych wraz z personelem, a także szefowie tych misji³. Obcokrajowcy mogą również należeć do grupy cudzoziemców unijnych, wśród których można wymienić osoby posiadające obywatelstwo państw Unii Europejskiej oraz państw do niej nienależących, ale korzystających z możliwości przepływu osób na podstawie zawartych z Unią umów⁴. Wśród cudzoziemców znajdują się także osoby posiadające Kartę Polaka, repatrianci oraz osoby uciekające z kraju swojego zamieszkania w celu poszukiwania ochrony przed prześladowaniami lub innym niebezpieczeństwem.

Cudzoziemcy mogą przebywać w naszym kraju na warunkach pobytu stałego, czasowego oraz pobytu długoterminowego jako rezydenci Unii Europejskiej. Trudnym zadaniem jest jednak oszacowanie ich konkretnej liczby na terytorium Polski ze względu na rozbieżności w przedstawianych danych między innymi przez Główny Urząd Statystyczny czy Urząd do spraw Cudzoziemców⁵. Druga ze wspomnianych instytucji liczbę obcokrajowców przebywających w Polsce na zasadach pobytu długoterminowego określa poprzez statystyki oparte na liczbie wydanych kart pobytu, które otrzymali przyjeżdżający spoza Unii Europejskiej⁶.

¹ Ustawa z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz.U. z 2013 r., poz. 1650 ze zm.), art. 3.

² *Ibidem*.

³ E. Ura, *Prawo administracyjne*, Wydawnictwo Wolters Kluwer, Warszawa 2021, s. 451.

⁴ *Ibidem*, s. 452.

⁵ M. Szczepanik, *Cudzoziemcy w Polsce – zjawiska i charakterystyka kulturowa wybranych grup* [w:] *Cudzoziemcy w Polsce. Podręcznik dla funkcjonariuszy publicznych*, red. E. Ostaszewska-Żuk, Warszawa 2015 s. 15.

⁶ *Ibidem*, s. 15.

2. Zasady przekraczania granicy Rzeczypospolitej Polskiej

Aby osoba pochodząca z innego państwa mogła dostać się do Polski musi przejść przez pewne wymagane procedury prawne oraz posiadać określone dokumenty. Jeśli dokumenty okażą się nieważne lub jeśli zaistnieją negatywne przesłanki wymienione w ustawie cudzoziemcowi odmawia się przekroczenia granicy. W zależności od długości pobytu na terenie naszego państwa wymogi te różnią się od siebie. Osoba wjeżdżająca do Polski podlega w pierwszej kolejności kontroli funkcjonariusza Straży Granicznej, który ma za zadanie zweryfikować dokumenty posiadane przez cudzoziemca. Powinny one potwierdzać jego tożsamość, a także cel oraz warunki, na jakich zamierza przebywać w odwiedzanym państwie⁷. Przykładowo, w momencie wyboru pobytu długoterminowego cudzoziemiec powinien posiadać ze sobą objęty ważnością dokument podróży oraz wizę lub dokument uprawniający do długotrwałego pobytu, który również jest objęty rygiem ważności. Cudzoziemiec powinien mieć przy sobie także dowód ubezpieczenia zdrowotnego związanego ze świadczeniem pomocy zdrowotnej ze środków publicznych lub ubezpieczenia medycznego w wysokości trzydziestu tysięcy euro⁸. Ubezpieczenie takie musi być ważne przez cały okres trwania pobytu. Wyjście z tej sytuacji może stanowić dysponowanie przez przyjezdnego ubezpieczeniem związanym z wykonywaniem określonego zawodu⁹. Dodatkowo w związku z odpowiednim rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych cudzoziemiec wjeżdżający do Polski musi być zabezpieczony w określonej wysokości środki finansowe¹⁰:

- 300 zł w sytuacji, kiedy pobyt na terenie Rzeczypospolitej Polskiej nie przekracza czterech dni,
- 75 zł lub kwotę tej wysokości wyrażoną w walucie obcej na każdy dzień pobytu, również w przypadku, kiedy pobyt nie będzie dłuższy od czterech dni.

Cudzoziemiec znajdujący się na terytorium Polski uprawniony jest do pobytu na nim tylko na czas ważności swojej wizy Schengen, wizy długoterminowej lub dokumentu pobytoowego. Ważność tych dokumentów może ulec przedłużeniu obligatoryjnie bądź fakultatywnie oraz po spełnieniu konkretnie wskazanych warunków. Pobyt cudzoziemca przebywającego w Polsce na podstawie wizy Schengen może zostać przedłużony fakultatywnie za opłatą równowartości 30 euro oraz

⁷ E. Ura, *Prawo administracyjne...*, *op.cit.*, s. 454.

⁸ Warunki wjazdu, pobytu i pracy cudzoziemców w RP, <https://www.strazgraniczna.pl/pl/cudzoziemcy/warunki-wjazdu-pobytu-oraz-pra/3914,Warunki-wjazdu-pobytu-i-pracy-cudzoziemcow-w-RP.html> [dostęp: 17.06.2022].

⁹ *Ibidem*.

¹⁰ Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 23 lutego 2015 r. (Dz.U. z 2015 r., poz. 326), § 2.

tylko i wyłącznie w momencie, gdy obcokrajowiec udowodni, że zaistniała sytuacja i okoliczności z nią związane są na tyle ważne, iż musi on jeszcze przez jakiś czas pozostać w Polsce. Przedłużenie obywatelstwa, za które należy wnieść opłatę wysokości 406 zł zachodzi wyłącznie wtedy, gdy niemożliwe jest opuszczenie kraju pobytu ze względów humanitarnych bądź kiedy zaistnieją nieprzewidziane okoliczności związane z pobytem cudzoziemca w granicach Rzeczypospolitej Polskiej¹¹. Zainteresowany zobowiązany jest w takiej sytuacji złożyć wniosek do właściwego ze względu na miejsce swojego pobytu urzędu wojewódzkiego wraz z dokumentami takimi jak: paszport, formularz wniosku, aktualna fotografia, dowód ubezpieczenia zdrowotnego, dowód posiadania wymaganej ilości pieniędzy i dokonania opłaty skarbowej, a także dokumenty potwierdzające istnienie okoliczności przemawiających za koniecznością przedłużenia pobytu¹².

3. Zatrudnienie cudzoziemców

Cudzoziemcy trafiają do Polski w celach zarobkowych albo starają się o zatrudnienie w trakcie trwania swojego pobytu. W związku z obecnie obowiązującym stanem prawnym istnieje szeroki krąg podmiotów, u których cudzoziemcy mogą zdobyć zatrudnienie. Są to osoby fizyczne oraz osoby prowadzące działalność gospodarczą, a także spółki, stowarzyszenia i fundacje¹³. Siedziba miejsca zatrudnienia musi jednak znajdować się na terenie Polski. Każdy cudzoziemiec, który posiada zezwolenie na pracę jest uprawniony do podjęcia danego zawodu, musi on jednak otrzymać dokument uprawniający do pobytu na terenie państwa¹⁴. Z obowiązku otrzymania zezwolenia na pracę zwolniona jest pewna grupa cudzoziemców, między innymi będą to osoby pozostające w związku małżeńskim z obywatelem Polski i posiadające w związku z tym zezwolenie na pobyt czasowy, a także zstępni obywatela polskiego. Kolejną grupę stanowią obcokrajowcy posiadający Kartę Polaka zachowującą w danym momencie ważność a także osoby, w stosunku do których dopuszczalne jest wykonywanie pracy bez zezwolenia – musi to być jednak przewidziane w umowach międzynarodowych¹⁵.

---

¹¹ *Przedłużenie wizej w Polsce*, https://www.migrant.info.pl/przedluzenie_wizy_w_Polsce.html [dostęp: 17.06.2022].

¹² *Ibidem*.

¹³ *Zatrudnienie cudzoziemców w Polsce – najważniejsze informacje*, <https://poradnikprzedsiebiorcy.pl/zatrudnienie-cudzoziemcow-w-polsce-warto-wiedziec> [dostęp: 18.06.2022].

¹⁴ M. Łysienia, *Wizy i przekraczanie granicy polskiej* [w:] *Cudzoziemcy w Polsce. Podręcznik...*, *op.cit.*, s. 40.

¹⁵ Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 10 marca 2022 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. z 2022 r., poz. 690).

Z obowiązku otrzymania zezwolenia na pracę zwolniona jest pewna grupa cudzoziemców, między innymi będą to osoby pozostające w związku małżeńskim z obywatelem Polski i posiadające w związku z tym zezwolenie na pobyt czasowy, a także zstępni obywatela polskiego. Kolejną grupę stanowią obcokrajowcy posiadający Kartę Polaka zachowującą w danym momencie ważność a także osoby, w stosunku do których dopuszczalne jest wykonywanie pracy bez zezwolenia – musi to być jednak przewidziane w umowach międzynarodowych¹⁶.

Na dzień 31 maja 2022 roku (zgodnie z danymi podawanymi przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej) zatrudnienie w Polsce znalazło około 180 tysięcy cudzoziemców z Ukrainy. Miejsca pracy zostały obsadzone w większości w województwach mazowieckim, wielkopolskim i dolnośląskim¹⁷.

4. Udzielanie cudzoziemcom ochrony

Cudzoziemcy docierający do Polski niejednokrotnie potrzebują ochrony i pomocy ze strony państwa. Ma to miejsce w związku z trudną sytuacją osobistą obcokrajowca spowodowaną na przykład ucieczką przed wojną, prześladowaniami lub dyskryminacją.

Reguły udzielania cudzoziemcom ochrony oraz kompetencyjnie właściwe do tego organy określa ustawa z dnia 13 czerwca 2003 roku – przewiduje ona cztery formy ochrony¹⁸:

- przyznanie statusu uchodźcy,
- ochronę uzupełniającą,
- przyznanie cudzoziemcowi azylu,
- ustanowienie ochrony na określony czas.

Ustawa o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej stanowi kompleksową regulację na ten temat, a w polskim porządku prawnym nie ma podobnego zbioru przepisów dotyczących wspomnianego aspektu. O wspomniane sposoby ochrony wnioskuje zainteresowany. W momencie, kiedy wnioskowana forma budzi wątpliwość organ powinien przyjąć domniemanie, iż cudzoziemiec wnioskuje o nadanie mu statusu uchodźcy¹⁹.

---

¹⁶ *Ibidem*.

¹⁷ *Praca, zatrudnianie cudzoziemców, kadry – tygodniowy przegląd EWL (31 maja – 6 czerwca 2022)*, <https://ewl.com.pl/praca-zatrudnianie-cudzoziemcow-kadry-tygodniowy-przeglad-ewl-31-maja-6-czerwca/>

¹⁸ Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 2003 r., nr 128, poz. 1176 ze zm.), art. 3.

¹⁹ D. Sowińska, *Geneza wprowadzenia przepisów regulujących formy ochrony cudzoziemców na terytorium RP* „Przebieg Bezpieczeństwa Wewnętrznego” 2012, nr 6/12, s. 24.

Osoby, które poszukują schronienia w innych państwach to tak zwani migranci przymusowi. Nie opuszczają kraju w sposób dobrowolny, zazwyczaj uciekają przed różnymi niebezpieczeństwami, wojną i prześladowaniami²⁰.

Nadanie statusu uchodźcy

Zgodnie z uregulowaniami Konwencji Genewskiej uchodźcą jest osoba, która „na skutek uzasadnionej obawy przed prześladowaniem z powodu rasy, religii, narodowości, przynależności do określonej grupy społecznej lub z powodu poglądów politycznych przebywa poza granicami państwa, którego jest obywatelem, oraz nie może lub nie chce z powodu tych obaw skorzystać z ochrony tego państwa”²¹.

Kiedy uchodźca trafia do Polski musi dokonać wyboru między zamieszkaniem w ośrodku dla uchodźców a wystąpieniem do Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców o świadczenie pozaośrodkowe, by móc otrzymać pewne nakłady finansowe na swoje utrzymanie²². Miejsce w ośrodku oraz świadczenie finansowe stają się nieważne po upływie dwóch miesięcy od przyznania cudzoziemcowi ochrony. Kolejnym krokiem, jaki może podjąć zainteresowany i jaki jest oferowany przez państwo, jest udział w Indywidualnym Programie Integrycyjnym mającym na celu pomoc cudzoziemcowi w odnalezieniu się w nowym kraju. W ramach programu uczy się on języka polskiego, a także uzyskuje świadczenie pieniężne na potrzeby życia codziennego oraz opłacenie miejsca zamieszkania. Po zakończonym kursie uchodźca musi dojść do samodzielności ekonomicznej²³.

W aspekcie postępowania uchodźczego warto wykazać, że wnioski o nadanie statusu uchodźcy złożyło w pierwszej połowie 2022 roku 5,1 tysięcy obcokrajowców, w tym najwięcej osób pochodzących z Białorusi (1,5 tysiąca osób)²⁴. W związku z wydarzeniami mającymi miejsce w Ukrainie ponad 1,2 miliona obywateli tego kraju natychmiastowo uzyskało numery PESEL oraz ochronę czasową²⁵.

---

²⁰ M. Szczepanik, *Cudzoziemcy w Polsce – zjawiska i charakterystyka kulturowa wybranych grup* [w:] *Cudzoziemcy w Polsce. Podręcznik...*, op.cit., s. 16.

²¹ Konwencja dotycząca statusu uchodźców, sporządzona w Genewie dnia 28 lipca 1951 r. (Dz.U. z 1991 r., nr 119, poz. 515), art. 1.

²² *Sytuacja uchodźców w Polsce*, <http://uchodzczy.info/infos/sytuacja-uchodzcow-w-polsce/> [dostęp: 18.06.2022].

²³ *Ibidem*.

²⁴ *Postępowanie uchodźcze w I połowie 2022 roku*, <https://udsc.prowly.com/releases/statystyki-migracyjne> [dostęp: 31.07.2022].

²⁵ *Ibidem*.

Udzielenie ochrony uzupełniającej

Ochrona uzupełniająca to forma pomocy skierowana dla cudzoziemców, którym nie udało się otrzymać statusu uchodźcy, ale którzy nadal znajdują się w niebezpieczeństwie i nie mogą powrócić do swojego państwa ze względu na grażące im niehumanitarne traktowanie, np. tortury czy karę śmierci²⁶. Tego rodzaju ochrony udziela Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców. Kwestia przyznania ochrony uzupełniającej musi być – tak jak każda inna forma ochrony cudzoziemca – zbadana w procesie postępowania administracyjnego odpowiedniego organu. Najważniejsze jest ustalenie indywidualnych aspektów zagrożenia, a w momencie uznania ich za niewystarczające cudzoziemiec nie zostaje objęty ochroną uzupełniająca²⁷.

Przyznanie azylu

Artykuł czternasty Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka stanowi, iż „każdy człowiek ma prawo ubiegać się o azyl i korzystać z niego w innym kraju w razie prześladowania”²⁸. Cudzoziemcy często stają się ofiarami prześladowań spowodowanych wyznawaną przez nich religią, pochodzeniem czy poglądami politycznymi. Mogą oni poszukiwać pomocy w innych państwach i starać się o udzielenie azylu w momencie, kiedy grozi im doznanie krzywdy i niebezpieczeństwo. Jacek Jagielski przyjmuje, że azyl to przyjęcie obcokrajowca na terytorium danego państwa i udzielenie mu w ten sposób pomocy, kiedy potrzebuje on schronienia ze względów humanitarnych bądź politycznych²⁹. Wzmiankę o tej instytucji zawiera również obecnie obowiązująca Konstytucja z 1997 roku, która w art. 56. stanowi, iż „cudzoziemcy mogą korzystać z prawa azylu w Rzeczypospolitej Polskiej na zasadach określonych w ustawie”³⁰.

Zainteresowanemu cudzoziemcowi można udzielić ochrony w postaci azylu, kiedy znajduje się on w niebezpieczeństwie oraz gdy zawiera się w tej czynności ważny interes Rzeczypospolitej Polskiej³¹. Azyl może zostać przyznany po złożeniu przez cudzoziemca odpowiedniego wniosku zawierającego dane jego oraz dane osoby, w której interesie występuje oraz wskazanie kraju pochodzenia zainteresowa-

²⁶ <https://migrant.poznan.uw.gov.pl/pl/slownik-pojec/ochrona-uzupelniajaca> [dostęp: 18.06.2022].

²⁷ T. Kołodziej, *Ubieganie się o udzielenie ochrony międzynarodowej – aspekty praktyczne*, Lex/el. 2022.

²⁸ Powszechna Deklaracja Praw Człowieka z roku 1948, art. 14, ust. 1.

²⁹ J. Jagielski, *Status prawny cudzoziemca w Polsce*, Warszawa 1997, s. 85.

³⁰ Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. z 1997 r., nr 78, poz. 483 ze zm.), art. 56.

³¹ Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, art. 90.

nych, a także opis zdarzeń, które doprowadziły do konieczności ubiegania się o azyl³². Wniosek taki można złożyć na dwa sposoby: właściwemu wojewodzie lub w polskiej placówce dyplomatycznej za granicą. Czas oczekiwania na decyzję wynosi do sześciu miesięcy, a wydana ona zostaje przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców.

Prawo do azylu może zostać cudzoziemcowi odebrane. Po pierwsze, zgodnie z ustawą dzieje się to w momencie, gdy ustaje niebezpieczeństwo, ze względu na które udzielono schronienia. Po drugie, obcokrajowiec przyjęty do Polski w ramach ochrony może też rozpocząć prowadzenie działań, które będą godzić w bezpieczeństwo kraju oraz porządek publiczny³³. Taka aktywność jest niedopuszczalna ze względu na lojalność względem państwa udzielającego pomocy i schronienia. Cudzoziemiec musi liczyć się z tym, że przebywając w kraju, którego obywatelem nie jest, musi przestrzegać pewnych reguł, inaczej mogą spotkać go reperkusje w postaci pozbawienia przywileju azylu.

5. Prawa cudzoziemców

Cudzoziemcy przebywający na terenie Polski posiadają pewne obowiązki (posiadanie ważnej wizy, środków finansowych na utrzymanie czy zezwolenia na pobyt), ale także szereg uprawnień, które przysługują im z racji przebywania w obcym państwie.

Po pierwsze, obcokrajowcy przyjeżdżający do Rzeczypospolitej Polskiej mogą zarejestrować się jako bezrobotni. W związku z tą decyzją będą przysługiwały im zasiłki oraz możliwości poszukiwania pracy poprzez pośrednictwo, a także udział w kursach i szkoleniach mających na celu przygotowanie zainteresowanych cudzoziemców do podjęcia pracy. Będą oni mogli także korzystać z opieki zdrowotnej³⁴. Obywatele państw obcych mogą także prowadzić w Polsce działalność gospodarczą. Dzieje się to na takich samych zasadach, jakie odniesienie mają do mieszkańców Polski. Działalność taka musi zostać zarejestrowana we właściwej gminie³⁵.

Kolejnym przywilejem jest możliwość podjęcia przez cudzoziemca edukacji i kształcenia w ramach szkolnictwa publicznego. Zakres placówek obejmuje w przedszkola, szkoły podstawowe i ponadpodstawowe, a także uczelnie wyższe³⁶.

---

³² *Ibidem*.

³³ *Ibidem*, art. 91.

³⁴ Departament Rynku Pracy, *Prawa i obowiązki cudzoziemców* z dnia 10.02.2022 r. [dostęp: 19.06.2022].

³⁵ M. Gwiazda, *Zakładanie działalności gospodarczej przez cudzoziemców w Polsce* [w:] *Państwa i obowiązki obywateli państw trzecich w Polsce. Informator*, red. T. Sieniow, Lublin 2010, s. 25.

³⁶ *Ibidem*, s. 33.

Cudzoziemcy uzyskują także możliwość nabywania nieruchomości, jednak konieczne jest do tego zezwolenie. Wydawane jest ono w momencie, gdy stwierdzony zostanie brak zagrożenia dla obronności i porządku publicznego państwa, kiedy cudzoziemiec wykaże swoją więź z Polską oraz gdy Minister Obrony Narodowej nie wyrazi negatywnego na ten temat zdania³⁷. Jeśli cudzoziemiec nabywa nieruchomość w celach zamieszkania i zaspokojenia swoich podstawowych potrzeb, to jej wielkość nie może być większa niż 0,5 ha, chyba, że jej wielkość związana jest z prowadzeniem działalności gospodarczej – wówczas powinna spełniać potrzeby tej działalności i głównie od tego aspektu zależy jej rozmiar³⁸.

6. Podsumowanie

Cudzoziemcy przybywający do Polski często znajdują się w trudnej sytuacji życiowej. Pojawiając się w obcym państwie szukają schronienia i pomocy, a kraje zobowiązały się do udzielania im wsparcia na gruncie umów i konwencji. Obcokrajowcy w obliczu niebezpieczeństwa mogą starać się o udzielenie im prawnych środków ochrony lub o pozwolenie na określony czas pobytu, jeśli przybywają do Polski na przykład w celach zarobkowych. Sytuacja każdego z nich jest inna, dlatego cudzoziemcy zyskują szereg praw z związku z pojawieniem się w obcym państwie. Rzeczpospolita Polska oferuje im pomoc związaną z zintegrowaniem się ze społecznością swojego państwa, pomaga w znalezieniu pracy oraz gwarantuje podstawy egzystencji. W związku z regulacjami naszego kraju obcokrajowcy mogą korzystać ze szkolnictwa, zdobyć zatrudnienie, uczyć się języka. Wymagane jest jednak od nich spełnienie pewnych obowiązków, zwłaszcza związanych z posiadanymi dokumentami.

Bibliografia

Literatura

- Gwiazda M., *Edukacja cudzoziemców w Polsce. Dostęp do szkolnictwa, stypendia* [w:] *Państwa i obowiązki obywateli państw trzecich w Polsce. Informator*, red. T. Sieniow, Lublin 2010.
- Gwiazda M., *Zakładanie działalności gospodarczej przez cudzoziemców w Polsce* [w:] *Państwa i obowiązki obywateli państw trzecich w Polsce. Informator*, red. T. Sieniow, Lublin 2010.

---

³⁷ D. Jachacz, *Nabywanie nieruchomości położonych w Polsce przez cudzoziemców* [w:] *Państwa i obowiązki obywateli państw trzecich...*, *op.cit.*, s. 43.

³⁸ Ustawa z dnia 24 marca 1920 r. o nabywaniu nieruchomości przez cudzoziemców (Dz.U. z 1920 r., nr 31, poz. 178), art. 1a, pkt 5.

- Jagielski J., *Status prawny cudzoziemca w Polsce*, Warszawa 1997.
- Kołodziej T., *Ubieganie się o udzielenie ochrony międzynarodowej – aspekty praktyczne*, Lex/el. 2022.
- Łysienia M., *Wizy i przekraczanie granicy polskiej [w:] Cudzoziemcy w Polsce. Podręcznik dla funkcjonariuszy publicznych*, red. E. Ostaszewska-Żuk, Warszawa 2015.
- Państwa i obowiązki obywateli państw trzecich w Polsce. Informator*, red. T. Sieniow, Lublin 2010.
- Sowińska D., *Geneza wprowadzenia przepisów regulujących formy ochrony cudzoziemców na terytorium RP*, „Przegląd Bezpieczeństwa Wewnętrznego” 2012, nr 6/12.
- Szczepanik M., *Cudzoziemcy w Polsce – zjawiska i charakterystyka kulturowa wybranych grup [w:] Cudzoziemcy w Polsce. Podręcznik dla funkcjonariuszy publicznych*, red. E. Ostaszewska-Żuk, Warszawa 2015.
- Ura E., *Prawo Administracyjne*, Warszawa 2021.

Akty prawne

- Powszechna Deklaracja Praw Człowieka z dnia 10 grudnia 1948 r.
- Konwencja dotycząca statusu uchodźców, sporządzona w Genewie dnia 28 lipca 1951 r. (Dz.U. z 1991 r., nr 119, poz. 515).
- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. z 1997 r., nr 78, poz. 483 ze zm.).
- Ustawa z dnia 24 marca 1920 r. o nabywaniu nieruchomości przez cudzoziemców (Dz.U. 1920 r., nr 31, poz. 178).
- Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 2003 r., nr 128, poz. 1176 ze zm.).
- Ustawa z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz.U. z 2013 r., poz. 1650 ze zm.).
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 23 lutego 2015 r. (Dz.U. z 2015 r., poz. 326).
- Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 10 marca 2022 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. z 2022 r., poz. 690).

Źródła internetowe

- Departament Rynku Pracy, *Prawa i obowiązki cudzoziemców*, z dnia 10.02.2022 r.
<https://www.strazgraniczna.pl/pl/cudzoziemcy/warunki-wjazdu-pobytu-oraz-pra/3914,Warunki-wjazdu-pobytu-i-pracy-cudzoziemcow-w-RP.html>
- https://www.migrant.info.pl/przedluzenie_wizy_w_Polsce.html
- <https://poradnikprzedsiebiorcy.pl/-zatrudnienie-cudzoziemcow-w-polsce-warto-wiedziec>
- <http://uchodzcy.info/infos/sytuacja-uchodzcow-w-polsce/>
- <https://migrant.poznan.uw.gov.pl/pl/slownik-pojec/ochrona-uzupelniajaca>
- Postępowanie uchodźcze w I połowie 2022 r.*, <https://udsc.prowly.com/releases/statystyki-migracyjne>
- Praca, zatrudnianie cudzoziemców, kadry – tygodniowy przegląd EWL (31 maja – 6 czerwca 2022)*, <https://ewl.com.pl/praca-zatrudnianie-cudzoziemcow-kadry-tygodniowy-przeglad-ewl-31-maja-6-czerwca>